

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№..... 2021 г.

за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза, приета с Постановление № 120 на Министерския съвет от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 51 от 2017 г.; изм. и доп. бр. 62 и 64 от 2018 г., бр. 46 и 84 от 2019 г.; Решение № 1632 на Върховния административен съд от 2020 г. – бр. 63 от 2020 г. и доп. бр. 79 от 2020 г.)

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

ПОСТАНОВИ:

§ 1. В чл. 55, ал. 1 думите „чл. 40, ал. 10“ се заменят с „чл. 40, ал. 13“.

§ 2. В приложение № 1 към чл. 63, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В част първа „Заболявания на опорно-двигателния апарат“ се правят следните изменения и допълнения:

а) точка 2.1 от раздел VII „Асептични некрози“ се изменя така:

„2.1. начален стадий – 50 %, състоянието следва да се документира с МРТ;“.

б) в раздел IX „Увреди на долните крайници“:

аа) създава се т. 1.3:

„1.3. ендопротезиране на две различни големи стави – 75 %.“;

бб) в т. 17.2.1. числото „20“ се заменя с „30“;

вв) в т. 17.2.2. числото „50“ се заменя със „71“.

гг) създава се т. 18.4:

„18.4. вродена двустранна илиачна луксация на тазобедрената става – 71 %.“.

2. В част втора „Психични болести“:

а) в раздел II „Умствена ограниченост“ се правят следните изменения:

аа) в т. 1 думите „в специални училища“ се заменят със „с ресурсно подпомагане“;

аб) в т. 2.1 думите „в специално училище“ се заменят с „при обучение с ресурсно подпомагане“.

б) в раздел IX „Психични отклонения в детска възраст“ се правят следните изменения:

аа) точка 1.1. се изменя така:

„1.1 ограничения в умствените възможности, с леко ограничение на комуникативните умения и способността за разбиране и известни обучителни затруднения в училище - 30%;“;

бб) в т. 2.2. думата „паратимия“ се заличава;

вв) в т. 2.3. думите „паратимия, парабулия“ се заличават.

3. В част трета „Ушни, носни и гърлени (УНГ) заболявания“:

а) в раздел I „Слухов анализатор“ се правят следните изменения:

аа) точка 2 се изменя така:

„2. Намаление или загуба на слуха:

2.1. намаление на слуха:

2.1.1. от 36 до 45 dB – 15 %;

2.1.2. от 46 до 55 dB – 35 %;

2.1.3. от 56 до 65 dB – 50 %;

2.2. загуба на слуха (от 66 до 90 dB СЗ) – 60 %.

2.3. пълна загуба на слуха (над 90 dB СЗ - глухота) - 91 %.

Оценката на функционалния дефицит на слуховия анализатор се прави след изследване на тонална прагова аудиометрия (костна и въздушна проводимост) с оглед кохлеарен резерв и възможност за слухопротезиране, с корекция на показателя на полезно действие на слуховата протеза с 20 dB, като се ползва таблицата на Клодил Портман. При трудова злополука и професионални увреждания, доказани с Протокол за професионално разследване от НОИ, не се прави корекция с КПД, а се изчислява направо от таблицата.

Таблица на Клодил Портман	Глухо ухо или по-малко чуващо	Р.Р.
---------------------------	-------------------------------	------

			ухо				ад конхам или не чува, практически пълна глухота
			Р.Р. (1) 4 – 5 м	Р.Р. 2 – 4 м	Р.Р. 1 – 2 м	Р.Р. 0,25 до 1 м	
а) Р.Р. – разговорна реч б) Ш.Р. – шепотна реч в) А.З. – акустична загуба на слуха в dB			Ш.Р. 0,50 – 0,80 м	Ш.Р. 0,25 – 0,50 м	Ш.Р. 0,005 м	Ш.Р. ад конхам или не чува	Ш.Р. не чува
Нормално ухо или по-добре чуващо			А.З. 35 dB	А.З. 35 – 45 dB	А.З. 45 – 50 dB	А.З. 50 – 65 dB	А.З. 65 dB
Р.Р. нормално	Ш.Р. нормално	А.З. 35 dB нормално	0 %	3 %	8 %	12 %	15 %
Р.Р. (1) 4 – 5 м	Ш.Р. 0,50 – 0,80	А.З. 35	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %
Р.Р. 2 – 4 м	Ш.Р. 0,25 – 0,50	А.З. 35 – 45	10 %	15 %	25 %	30 %	35 %
Р.Р. 1 – 2 м	Ш.Р. 0,005	А.З. 45 – 50	15 %	25 %	35 %	40 %	45 %
Р.Р. 0,25 до 1 м	Ш.Р. ад конхам или не чува	А.З. 50 – 60 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %
Р.Р. ад конхам или не чува, практически пълна глухота	Ш.Р. не чува	А.З. не чува	25 %	35 %	45 %	60 %	70 %

Пояснение към таблицата:

а) в първи и втори хоризонтален ред са посочени разстоянията в метри (m), от които по-слабо чуващото ухо възприема разговорна и шепотна реч;

б) в трети хоризонтален ред е посочена акустичната загуба в децибели на по-слабо чуващото ухо;

в) в първа и втора колона са посочени разстоянията в метри, от които по-добре чуващото ухо възприема разговорна и шепотна реч;

г) в трета колона е посочена акустичната загуба в децибели на по-добре чуващото ухо;

д) в пресечните точки на вертикалните и хоризонталните линии на различните стойности на слуховъзприемането на двете уши е обозначен процентът на намалената работоспособност.“.

бб) точка 3 се заличава.

б) Раздел II „Вестибуларни нарушения“ се изменя така:

„Раздел II

Вестибуларни нарушения

1. Лека степен - при бързопреходна рецепторна (лабиринтна) кохлеовестибуларна симптоматика, с чувство на световъртеж, шум в ушите, вегетативни явления и леко смутена статокинетика:

1.1. при възможност за терапевтично повлияване - временна неработоспособност;

1.2. без възможност за терапевтично повлияване - 20%.

2. Тежка степен:

2.1. при лица с по-тежко протичащи пристъпи, с манифестна рецепторна (лабиринтна) кохлеовестибуларна симптоматика, със силен шум в ушите и намаление на слуха, соматични, сензорни и вегетативни реакции, смутена статокинетика, свръхвъзбудимост на лабиринта, хипо- или арефлексия – 40 %.

2.2. двустранно изразени вестибуларни арефлексии – 25 %.

2.3. при лица с тежко протичащи (многократно в месеца) пристъпи, с трайни слухови смущения и субективни шумове, манифестно персистираща вестибуларна симптоматика и смутена статокинетика – 70 %.“.

в) в раздел III „Носни и гърлени заболявания“ се правят следните изменения:

аа) точка 1 се заличава.

бб) точка 6 се заличава.

г) в раздел VI „Злокачествени новообразувания на ларинго-ото-рино (ЛОР) органите“ се правят следните изменения:

аа) в т. 9.1. числото „40“ се заменя с „50“;

бб) в т. 9.2. числото „60“ се заменя с „75“;

вв) в т. 9.3. числото „80“ се заменя с „95“;

гг) в т. 11 думите „фарингса и ларингса“ се заменят с „фарингса и/или ларингса“.

4. В част пета „Очни заболявания:

а) в раздел II „Периферно зрение“ се правят следните изменения:

аа) в т. 3.1. думите „битемпорална и хетеронимна“ се заменят с „битемпорална, хомонимна и хетеронимна хемианопсия“;

бб) точка 3.2 се изменя така:

„3.2. отпадане на половина на периметъра при липса или пълна слепота на другото око и при непълно отпадане на половината на периметъра в единственото око – 80 %.“;

вв) точка 3.3. се заличава.

б) раздел III „Парализа“ се изменя така:

„Раздел III

Парализа

1. Придобита липса на акомодация (афакия, артифакция) на лица до 40-годишна възраст:

1.1. на едното око – 10 %;

1.2. на двете очи – 20 %.

2. Офталмоплегия:

2.1. едностранна – 25 %;

2.2. двустранна – 60 %.“.

в) раздел IV „Мидриаза“ с т.1 и т.2 се отменя.

г) раздел V “Смутена адаптация“ се отменя.

д) раздел VI „Болести на придатъците на окото и на очните мускули“ се изменя така:

„Раздел VI

Болести на придатъците на окото и на очните мускули

1. Непоправима птоза – при хоризонталното гледане зеницата е напълно закрыта:

1.1. на едното око – 40 %;

1.2. на двете очи – 91 %.

2. Диплопия – 20 %.

3. Кривогледство:

3.1. съдружно – 10 %;

3.2. паралитично – 20 %.“.

е) раздел VII „Липса на леща“ се изменя така:

„Раздел VII

Липса на леща

Липса на леща на единственото око – 30 %.“.

5. В част шеста „Белодробни болести“:

а) точка 2 от раздел V „Злокачествени новообразувания на дихателната система и на гръдните органи“ се изменя така:

„2. При наличие на рецидив, близки и далечни метастази:

2.1. за първите три години след хистологична верификация – 100 %;.

2.2. за четвъртата и петата година - 85 %;

2.3. след петата година - 50 %.“.

б) раздел XI „Степени на функционалните нарушения“ се изменя така:

„Раздел XI

Степени на функционалните нарушения

1. Лека степен – задух, превишаващ обикновен, при средно тежко натоварване или натоварване 75 – 100 W (средно тежка физическа работа); форсиран витален капацитет (ФВК) < 80 - 60 %, Тифно 80 - 60 %; форсиран експираторен обем за една секунда (ФЕО1) 80 - 60 %; парциално напрежение на кислорода в кръвта (PaO2) - норма според възрастта 96 - 80 mmHg (12,7 до 10,6 kPa); PaCO2 - норма 45 - 35 mmHg (6 - 4,6 kPa), сатурация на кислорода (O2) - норма 95 - 97 %.

2. Средна степен – задух, превишаващ обикновен, при ежедневно леко натоварване, изкачване на стълби до един етаж (лека физическа работа), натоварване 50 – 75 W; форсиран витален капацитет (ФВК) < 60 - 40 %; Тифно 60 - 40 %, форсиран експираторен обем за 1 секунда (ФЕО1) 60 - 40 %; PaO2 - норма или намаление от 80 - 60 - 55 mmHg (10 - 8,6 kPa); сатурация на кислорода (O2) < 90 % според възрастта.

3. Тежка степен – задух при най-леко натоварване или в покой; форсиран витален капацитет (ФВК) < 40 %, форсиран експираторен обем за 1 секунда (ФЕО1) < 40 %; Тифно < 40 %; PaO₂ < 55 mmHg; PaCO₂ > 45; сатурация на кислорода (O₂) < 80 според възрастта.“.

6. В част седма „Нервни болести“ се правят следните изменения и допълнение:

а) в т.1.4. след думата „интервенции“ се добавят „или нарастване при частична екстирпация на същите“;

б) точка 3.1. се заличава;

в) в т. 4.2. думата „генерализирани“ се заменя с „редки генерализирани“;

г) в т. 4.3. думите „редки - генерализирани“ се заменя със „средно чести генерализирани“;

д) в т. 4.4. думата „генерализирани“ се заменят с „чести генерализирани“;

е) в т. 6.3 числото „60“ се заменя с „70“;

ж) точка 15.3. се изменя така:

„15.3. за оперирани лица, без остатъчен двигателен дефицит – 40 %“;

з) създава се т. 15.4.:

„15.4. за неколккратно оперирани, без повлияване, с усложнения и остатъчен траен двигателен дефицит – 50 %.“.

7. В част осма „Хирургични заболявания“ се правят следните изменения и допълнения:

а) в т. 2.3. от раздел IX „Пикочни органи“ след думите „тумори“ се добавят „и/или с метастази“.

б) в раздел X „Мъжки полови органи“ се правят следните изменения:

аа) в т. 6.1. думите „(радикална простатектомия)“ се заличават;

бб) в т. 6.2. думите „(кастрация и хормонотерапия)“ се заличават.

в) в раздел XII се правят следните изменения:

аа) в т. 7 думите „ин ситу“ се заменят с „ин ситу“ (код „D“ по МКБ)“;

бб) забележката след т. 7 се изменя така:

„Забележка. Всички онкологични заболявания с код „C“ по МКБ, без данни за рецидив и дисеминация, при давност, надвишаваща пет години от хистологичната верификация, се оценяват с 50 % (не включва карциноми „ин ситу“ – код „D“ по МКБ).“.

8. В част девета „Вътрешни болести“ се правят следните изменения и допълнения:

а) раздел I „Захарен диабет“ се изменя така:

„Раздел I

Захарен диабет

1. Захарен диабет тип 2 (на лечение с перорални, инжекционни неинсулинови препарати или инсулин):

1.1. без усложнения – 20 %;

1.2. с усложнения:

1.2.1. с едно усложнение – 40 %;

1.2.2. с две усложнения – 50 %;

1.2.3. с повече от две усложнения – 60 %.

2. Захарен диабет тип 1:

2.1. без усложнения – 50 %;

2.2. с усложнения:

2.2.1. с едно усложнение – 60 %;

2.2.2. с две усложнения – 71 %;

2.2.3. с повече от две усложнения – 80 %.

2.3. деца до 16 годишна възраст – 80 %.“

б) в раздел II „Болести на щитовидната жлеза“ се правят следните изменения и допълнения:

аа) в т. 3.1. след думата „стадий“ се поставя запетая и се добавят думите „без локални и далечни метастази:“;

бб) точка 3.2. се изменя така:

„3.2. диференциран карцином на щитовидната жлеза, с локални или далечни метастази:

3.2.1. до втората година – 80 %;

3.2.2. от третата до петата година – 60 %;

3.2.3. след петата година – 50 %.“

вв) създава се т. 3.3.:

„3.3. след отстраняване на недиференциран и медуларен карцином или на папиларен и фоликуларен карцином в 3 – 4 стадий, без локални и/или далечни метастази:“;

гг) създава се т. 3.4.:

„3.4. нискодиференциран, недиференциран и медуларен карцином на щитовидната жлеза с локални и/или далечни метастази:

3.4.1. до петата година – 80 %;

3.4.2. след петата година - 50 %.“

в) в раздел IV „Болести на надбъбречните жлези“ се правят следните изменения и допълнения:

аа) създават се т. 4.2.1- 4.2.3.:

„4.2.1. за първите три години след хистологична верификация – 100 %;.

4.2.2. за четвъртата и петата година – 85 %;

4.2.3. след петата година – 50%.“

г) в т. 1 от раздел VIII „Други болести на обмяната“ думите „При възрастни в зависимост от функционалния дефицит на прицелните органи. За деца до 16 години:“ се заличават.

д) в т. 2 от раздел X думата „таблица“ се заменя с „това приложение“

е) раздел XI „Генетични аномалии“ се изменя така:

„Раздел XI

Генетични аномалии

1. Бройни или небалансирани структурни хромозомни аберации – 50 %;
2. Наследствени дефекти на метаболизма и други генетични болести – 50 %;
3. Единични и множествени вродени аномалии (дисморфични синдроми) – ако не могат да бъдат отнесени към друг раздел на това приложение – 50 %.“

ж) в т. 3.1. от раздел XIII „Болести на стомаха“ числото „50“ се заменя със „71“.

з) в раздел XVII „Злокачествени кръвни заболявания“ се правят следните изменения и допълнения:

аа) в т. 1.1.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

бб) в т. 3.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

вв) в т. 4.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

гг) в т. 5.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

дд) в т. 6.4. след думата „година“ се добавя „включително“;

ее) в т. 7.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

жж) в т. 8.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

зз) в т. 9.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

ии) в т. 10.3. след думата „година“ се добавя „включително“;

йй) в т. 11.2. думите „до петата година“ се заменят с „до десетата година включително“;

кк) в т. 11.5. след думата „година“ се добавя „включително“.

и) в раздел XIX „Болести на бъбреците и пикочните пътища“ се правят следните изменения и допълнения:

аа) точка 5.2. се изменя така:

„5.2. хронична бъбречна недостатъчност в умерена степен:“;

бб) създават се т. 5.2.1. – 5.2.3.:

„5.2.1. хронична бъбречна недостатъчност със серумен креатинин до 200 $\mu\text{mol/l}$ – 40 %;

5.2.2. хронична бъбречна недостатъчност със серумен креатинин от 201 до 300 $\mu\text{mol/l}$ – 50 %;

5.2.3. хронична бъбречна недостатъчност със серумен креатинин от 301 до 400 $\mu\text{mol/l}$ – 60 %.“;

вв) в т. 7.2. думите „и без необходимост от лечение“ се заличават.

йй) в раздел XXIII „Заболявания на опорно-двигателния апарат“ се правят следните изменения и допълнения:

аа) точка 4.3. се изменя така:

„4.3. трети рентгено-анатомичен стадий с изразен ортопедичен функционален дефицит, независимо от възпалителната активност – 50 %“;

бб) в т. 6.2.1. думите „начално развитие с лек“ се заменят с „без“;

вв) създава се нова т. 6.2.2.:

„6.2.2. с лек функционален дефицит – 50 %“;

гг) досегашната т. 6.2.2. става съответно т. 6.2.3. и се изменя така:

„6.2.3. при умерено ограничение на движенията на трите отдела на гръбначния стълб, без кифоза и лордоза – 71 %“;

дд) досегашната т. 6.2.3. става съответно т. 6.2.4. и се изменя така:

„6.2.4. с тежък функционален дефицит, с липса на движение, с оформена кифоза и лордоза – 95 %“.

ее) Създават се т. 7, 7.1, 7.2 и 7.3:

„7. При деца с доказан ювенилен хроничен артрит:

7.1. Без трайни ортопедични функционални увреждания, до постигане на ремисия и преустановяване на лечението – 50%;

7.2. С умерен ортопедичен функционален дефицит и/или усложнения от основното заболяване, от провежданото лечение и/или при рецидив – 80%;

7.3. Тежки хронични форми, с тежък ортопедичен дефицит и/или съпътстващо усложнение – 100%.“.

9. В част десета „Кожни болести“ се правят следните изменения и допълнения:

а) точка 16 се изменя така:

„16. Злокачествени тумори на кожата.

16.1. меланома:

16.1.1. стадий T1-2, N0, M0, за първите пет години – 50 %;

16.1.2. стадий T3-T4, N0, M0, за първите три години – 80 %; за четвърта и пета година – 60%;

16.1.3. четвърти стадий – всяко T, N1-2, M0-1, за първите три години след хистологична верификация – 100 %; за четвъртата и петата година – 85 %.

16.2. спиноцелуларен карцином:

16.2.1. 0-1 стадий Tis-1, N0, M0 – 10 %;

16.2.2. втори стадий T2-3, N0, M0 – 30 %;

16.2.3. трети стадий T4, N0, M0, за първите две години – 71 %; от третата до петата година включително – 50%.

16.2.4. четвърти стадий – всяко T и N1-2 или с M1, за първите три години след хистологична верификация – 100 %; за четвъртата и петата година – 85 %.

16.3. дерматофибросарком:

16.3.1. първи стадий – T1, N0, M0 – 30 %;

16.3.2. втори стадий – T2, N0, M0 – 50 %;

16.3.3. трети стадий – T3-4, N0, M0, за първите две години – 71 %; от третата до петата година включително – 50%;

16.3.4. четвърти стадий – всяко T и N1-2 или M1, за първите три години след хистологична верификация – 100 %; за четвъртата и петата година – 85 %.

16.4. базоцелуларен карцином:

16.4.1. единичен – 10 %;

16.4.2. множествен и рецидивиращ – 30 %.

Забележка: След петата година от отстраняването на тумора се следват 50 % с изключение на т. 16.2.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1. и 16.4.2.“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Започналите и неприключили до влизането в сила на това постановление процедури по извършване на медицинската експертиза се довършват, както следва:

1. Пред ТЕЛК – по реда на това постановление.
2. Пред НЕЛК – по досегашния ред.

§ 4. Лицата, освидетелствани или преосвидетелствани от ТЕЛК в периода до влизането в сила на това постановление и за които с това постановление са определени в отправните точки за оценка на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане по-благоприятни условия за оценка на увреждането, имат право да подадат заявление-декларация за преосвидетелстване, извън случаите по чл. 56, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (обн., ДВ, бр. 34 от 2010 г.) в едномесечен срок от влизането в сила на това постановление.

§ 5. В **Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи**, приет с Постановление № 83 на Министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 34 от 2010 г., изм.и доп., бр. 5 и 41 от 2011 г., бр. 55 от 2014 г., бр. 96 от 2016 г., бр. 62 от 2018 г., и бр. 84 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 11, ал. 2 думите „радиационна хигиена и по професионални болести“ се заменят с „радиационна хигиена и/или по професионални болести“.

2. В ал. 26, ал. 1 накрая се добавя „както и дните за временна неработоспособност поради карантина.“.

3. В чл. 28, ал. 1, т. 3 накрая се добавя „както и дните за временна неработоспособност поради карантина.“.

§ 6. В чл.3, ал.1 от **Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести**, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2008 г. (обн. ДВ. бр. 65 от 2008г., изм. и доп. ДВ. бр.5 от 2011г., бр.23 от 2014г. и бр. 18 от 2015г.) думите „професионални болести и специалист по трудова

медицина - радиобиология или радиационна хигиена“ се заменят с „професионални болести и/или специалист по трудова медицина или радиобиология или радиационна хигиена.“.

§ 7. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ПРАВНА“